

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 " "
Negyedévre — — — — — 2 " "
MEGJELNIK MINDEN SZOMBATON.

Szervezett jótékonyág.

A háboruban mindenki erején felül is „kénytelen közreműködni.” A katoná véré és életét hozza áldozatul és ez még nem is a legnagyobb áldozat. Az a tudat, hogy síró gyermeket, kesergő nőt, bánatos anyát hagyott otthon, kiknek sok lesz a nélkülözés, sok lesz a szenvedés, és nem lesz, aki gondoskodik róluk, még fájóbb a vitéz katonának, mint az életével hozott áldozat.

Ezt a gondot állam és társadalom dicséretes buzgósággal akarják eloszlatni. A hadi segély, a hadi özvegyek, hadi árvák ügye minden honfinak közös gondja és ha voltak is mulasztások, voltak is visszaélések a gyűjtések körül, azért nagyjában és általában meglehetősen elégedve az eredménnyel. De csak nagyjában és általában. A részletek bizony sok kívánnivalót mutattak fel.

Először is gyűjtöttek mindenre, minden rend és célszerűség nélkül. Ma a hadiárvák, félév múlva a hadi özvegyek, egy év múlva a vaskereszt, később a betegek, a sebesültek, a kárpáti falvak, a vak katonák, a hadsegélyző, a katolikus karitás, a hadifoglyok, a rokkantak és szerencsétlenek javára. Így ment ez állandóan. A cél szép és nemes, adakozni kötelesség, hiszen aki most nem adakozik, az kevésbé jobb a haza ellenségénél. Hanem a közönségre is tekintettel kellett volna lenni és nem kellett volna egyszerre mindennel megrohanni, mert így csakhamar a jókedvű adakozó is kifárad, a kevésbé jókedvű pedig elfárad.

Örömmel látjuk azonban, hogy egyházmegyénk papsága és a hívők is nem fáradtak ki az adakozásban. Kettős ez az örömiünk, hiszen jelenti az adakozás a nagy erkölcsi tőkét, hogy a kicsiből is adni kell és egyben jelenti azt az anyagi tőkét is, a melyből még jut ilyen célokra.

Annak azonban nem örülünk, hogy ez az adakozás nem szervezett, ez az adakozás nem céltudatos.

Ugy szeretnők, ha ezzel a jótékony-sággal segítenők a szenvedőket, erősíteneők a gyengülöket, szántanók a könynyeket, enyhítenők a nyomort, támogatnók a roskadozókat.

Ugy szeretnők, ha a mi jótékony-ságunknak emléke maradna a háború után

is, hogy az az emlék is vigasztaljon, erősítsen, bátorítson. A jótékonyágunk pedig akkor lenne öntudatos, akkor lenne eredményeiben is áldásos, ha összefognánk mind mi erdélyi katolikusok, és mint egy családnak tagjai, közösen vennők ki részünket a háborus szervezett jótékonyágból.

Ennélfogva szükségesnek tartanók, hogy az erdélyi katolikusok vállaljanak el egy templomot a kárpáti falvakban, járuljanak hozzá a fogadalmi templom felépítéséhez, többi jótékonyágukkal pedig az egyházmegyében létesítsenek vagy erősítsenek intézményeket a hadiárváknak, a rokkantaknak, a vak katonáknak, a sebesülteknek.

Egy templom a Kárpátokban, egy ujonnan felépített község közepén, hogy legyen a népnek lelki vigasztalása, legyen áldozati oltára, legyen temploma, hol hálát adjon a Mindenhatónak és el-sírja fájalmát, hol szenvedésében vigaszt és munkájára áldást találjon. Az a templom egyik emléke lesz az erdélyi katolikusok áldozatkészségének, vallásos hazafiságának és hazafias vallásosságának. Szükséges is a templom, mert az eddigi állami telepítési akciók ezt hagyták el mindenütt és ezért nem tudott magyar maradni a magyar telepített községekben.

A nemzeti fogadalmi templom felépítéséhez remélünk az erdélyi katolikusoktól legalább 500.000 koronát. Ha csak egy koronát számítunk minden katolikusra, akkor is 370.000 korona gyűl össze. De legalább 2 koronát mindenkitől elvár a jó Isten, ki oly kézzel foghatólag segítette a magyart és minket erdélyieket különösen megmentett a háború borzalmas pusztításaitól. Pedig közel voltunk hozzá. 1914. októberben már Besztercéről hivatalos felszólításra menekült a közönség.

Végül az egyházmegyének is vannak intézményei. Vannak árvaházai, fiú és leány-árvaházaink. Kolozsvár, Nagyszében, Sepsiszentgyörgy már várják a segélyt.

Ezeket az árvaházakat egyes nagy-lelkű jótéveők alapították, egyik másik szép multra tekinthet vissza, valamenyny nagyszerű jövő előtt áll. A székely ezredek áldozata a harctéren sok árvát hagyott idehaza. A székely vitézségnek híret ismerik az oroszok és az olaszok

egyaránt. A német császár pedig már eddig is sok székely katonának tüzte mellére saját kezűleg a vaskeresztet. Szégyen és gyalázat volna mireánk itthon maradtokra, ha azoknak a hősöknek árváiról nem gondoskodnánk hősök-höz illő kegyelettel. Azért egy olyan alapot kell összehoznunk, melynek kamatai már a közel jövőben lehetővé teszik minden hadiárva és más kath. árva fiú vagy leány gondos nevelését. Nemcsak erkölcsi kötelesség ez, nemzeti érdekiünk is azt parancsolja. Ha azokat az árvákat föl nem karoljuk, azok nem fognak középiskolai nevelést kapni. A magyar intelligencia 50 százaléka kipusztult a világháborúban. Helyét a nélkülözhetetlenek és a hadsereg szállítók csemetéi fogják elfoglalni. Hogy mit várhat majd a jövő Magyarország attól az intelligenciától, azt nem kell nagyon sokat mondani — mert elszorult az ember szíve tája.

Égető szükség tehát, hogy tegyünk, okosan szervezkedjünk, hogy mentsük ami menthető. Hozzunk össze egy hatalmas alapot. Legyen ez az alap 3—4 millió korona. Nevezzük Majláth alapnak. Adjon erre mindenki. Katolikus intelligenciánk tekintélyes része kath. alapítványon nevelkedett. Tehát csak a hála kötelességét teljesíti, ha hozzájárul, hogy a nemzet árvái is hasonló neveltetéshez jussanak. Katolikus intelligenciának egy másik része katolikus intézményekből kapja felnevelését. Tehát csak a helyes önérdék szavára hallgat, ha hozzájárul katolikus intézményeink erősítéséhez, támogatásához. Plebárosok, tanítók, jegyzők, tanárok, hivatalnokok vegyék kezükbe az ügyet, hogy már karácsonyra együtt legyen az első millió. Azután jöjjön a többi, a második, a 3. millió. Ezt az összeget kezelje a Központi alapítványi pénztár. Ennek az összegnek kamataiból segítsük a már meglévő árvaházakat, Kolozsvárt a Szt. Antal és a Schütz-féle leány-árvaházat, Szebenben a Teréz árvaházat, Sepsiszentgyörgyön a Bilinszki alapította leány-árvaházat, Csíksomlyón a vármegyei árvaházat, hogy azok képesek legyenek minden árvát befogadni, aki csak rászorult az árvaház védelmére.

Alulírott ezennel felajánl 200 koronát, még pedig 50 koronát a Kárpátokban felépítendő templomra, 50 koronát a

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nemzeti Fogadalmi templomra és 100 koronát a Majláth alapra. További adományokat elfogadunk, nyilvánosan nyugtázunk és a kezelő pénztárnak beszolgáltatunk.

Gyulafehérvár, 1916. márc habában
Dr. Péter Antal.

Ahol nem szabad szántani!

Ilyen hely is van! Még pedig szép Magyarországon! És az 1916. esztendőben, a világháborúnak rettenetes megpróbáltatásai között, amikor minden talpalatnyi földet föl kellene szántani, amikor meg a virágcserepekbe is buzát kellene vetni, megtörténik az az eset, hogy egyik nyunyadmegyei községnek lakosait hivatalosan elűtötték a szántástól. És miért? Azért, mert a község lakóit valamelyik parcellázó és telepítő bank segítségével mostani helyükre a kormány jó nehány évvel ezelőtt. A telepítettek rendszeresen fizették a ház és parcellák árának évi részletét; azonban 1912, 1913, és 1914-ben az időjárás elkövette az illetlenséget, hogy a termésnek vagy a fejlődését, vagy a megérését vagy a betakarítását akadályozta meg. Így aztán a jelen évben a „haza” telepített csángók nem tudtak fizetni. Erre aztán háború ide, háború oda, moratorium ide, moratorium oda, perre került a sor és az édes hazába haza hozott magyarok megérték azt az örömet, hogy az Úrnak 1916. évének tavaszán szántani akartak, de mert még nincs tisztázva, hogy kinek vetnek és még kevésbé, hogy kinek aratnak — hivatalosan elűtötték őket a honi föld megművelésétől. Az ügy természetesen a miniszteriumba került és ott, ha gyorsan intézkednek, remélhetőleg másképen fognak dönteni.

C s á n g ó.

H I R E K.

— **A főpásztor**, mint múlt számunkban jeleztük, e hó 17-én Marosvásárhelyre utazott. Ott részt vett az ifjúsági lelkigyakorlatokon, segédkezett az ifjúság gyónatásában, utána pedig a katonák husvéti gyónásának végzésében is segédkezett.

Marosvásárhelyről Budapestre utazott, hol 21. és 22.-én püspöki konferencián vett részt. Budapestről Pécsre utazott, hogy meglátogassa egykori nevelőjét a kedves Döbrössy kanonok bácsit.

— **Megjelent a főpásztori III. számú körlevél.** Első helyen a püspökség visszaállításának 200 éves jubileumát méltatja. Egyben elrendeli, hogy Laetare vasárnapon minden templomban hálaadó istentiszteletet tartsanak.

Az örvendetes jubileum is csak buzdításul szolgálhat arra, hogy az erdélyi katolikusok összefogjanak és a mai számunk vezércikkében fölvetett Majláth alapot minél hamarabb megteremtsek.

A körlevél közli azután a Kuria elvi jelentőségű határozatát, mely szerint egyházi javakra végrehajtás nem fogantatosítható.

Ezután a körlevél a hadi árvák ügyének a papság és hívők részéről jövő jóakarati felkarolását; úgyszintén az Erzsébet-Otthon „Miatyánk emléklapjának” és a budapesti papnövendékek kiadványainak terjesztését ajánlja. Megemlékezik Kiss Gusztáv c. kanonok haláláról, és hozza az egyházmegyei nyugdíj alap múlt évi számadásait. Az alap vagyoni állapota 3225 K. készpénz maradványt tüntet fel.

— **Oltáregyletünk** közgyűlését főpásztorunk elnöklése mellett április 9-én tartja meg a zárda disztermben. Meghívók most készülnek. A lelkigyakorlatot valószínűleg a nagy hét 3 első napján tartjuk.

— **Adomány.** A helybeli Népbank r. t. az oltáregyletnek 50 koronát adományozott. Hálas köszönetet mond a Vezetőség.

— **Tagsági díjban az oltáregylet** pénztárába beérkezett: Szabó Zsuzsanna: 2 K.; Boica: 2 K.; Euch. 2 K.; Borbánd: 25 K.; Kerelőszentpál: 27 K.

— **Fogadalom megújítás.** Szép és lélekemelő ünnepség volt f. hó 20-án Fogarason az ottani kórház kápolnájában. Az ott ápoló Mária- testvérek közül 3 és egy nővér Nagyszébenből megújította fogadalmát. A szentmisét Hohenlohe Károly Egon herceg, nagyszebeni prépost-plebános mondotta, ki egyuttal igen szép beszédben is felhívta a nővérek figyelmét a nap jelentőségére. Minthogy a kápolna igen kicsiny, csak kevés érdeklődő lehetett jelen, nagyobbára hölgyek az oltáregyletől és néhány beteg. Kívánjuk, hogy az Úr Jézus kisérje áldásával jegyesinek életét és működését.

— **Szamosujvár** hazafias közönsége szép ünnepély keretében emlékezett meg márc. 15-én a régi dicső napokról, melyeknek fényét a világháború prizmáján még sokkal tisztábban látjuk. Délelőtt az ifjúság, délután a városi polgárság ünnepelt. Az ünnepi szónok Botár G. hittanár volt, ki nek sikerült beszéde nagy hatást tett az előkelő közönségre.

Este szineloadás és hangverseny volt, melynek tisztajövedelmét a rokkantak javára fordították. Elismerés illeti a rendezőket, kik a hazafias eszmék ünneplését ily szépen összekapcsolják a hazaszeretet áldozatainak segítségével.

— **A backamadarasi** szabad oktatási tanfolyam bezárása március 16-án volt. Tartottunk összesen 11 előadást s ezek- kel kapcsolatban 6 színeloadást.

Előadók voltak: Bálint Vilmos plebános (5); Fehérvári Mariska tanítónő (6).

Levél a harctérről.

Sokat olvastam már én is a háborúról, a tűzérbajról, a srappelről, granátról; de milyen más az meleg otthonban, újságból a főhadiszállás tudósítóitól! Itt egészen más. A borzasztó háború morális hatása leírhatatlan. Itt vagyok a rajvonalban. Ma január 27-et írunk. A napokat még csak tudom, de hogy szerda-e vagy kedd, azt nem. Itt nincs vasárnap, ünnep; minden nap egyforma. A változatosság csak abban van, hogy megvagyunk-e ma valamennyien, kik tegnap küzdöttünk s ma ismét tűzbe megyünk? Mi történt itt, ott? Az a gránát melyik századnak szólt, mennyi a halott? stb. Szakit a külvilággal az ember, mikor leszáll a föld alá; csupán az ég az, mi összeköti a világgal. Az ég is hol mosolyog, de amúgy hidegen, orozosan; hol sűrű hópelyheket hullat reánk; majd megered az eső; olyankor megtelnek az árkok vízzel; sár van bőven. Ha meg tiszta az égbolt, berregnek a repülő fölöttünk s megindul a levegő hőseinek harca; gépfegyverek tüzelnek egymásra, mi meg összehuzzuk a fejünket. Ha ezt kiemeljük — amit sokszor kell tennünk a megfigyelések miatt — fűtülnek a golyók fülünk mellett, S ez még a legkedvesebb; a fegyvergolyót egyszerűen nem respektáljuk; az ember másfelé néz, talán

nem neki szólott. Hanem ha a tűzérés szól meg, az már gondolkodóba ejt. . . Az ember füle, érzéke lassan kitanulja a lövegek útját, minőségét. Mikor odaát egy tompa dörrenés hallik, szinte érezni hová megy. Az ember lélekzetét visszafójtva várja. A sivító, síró hang élesen jó, bizonyos ponton eléri az idegekre nézve a legfélelmetesebb hatást; az ember szeretné a fején át keresztül segíteni; azután az idegek lassan csillapulnak, a gránát átrepült, valahol földbe csap, erős dörrenés, a szilánkok ezerszámra repülnek széjjel. Ez egy periódus. S ez így játszik le percenkint 20—30, ki tudná megszámlálni. Az idegek feszülnek folyton, egy negyed óra alatt olyan kimerült, sápadt — vértelen lesz az ember; tagjai ellankadnak, majdnem elalélt; retentő munkát végzett, valami álomba szertne dűlni, olyan delejes hatalom ez; és nem lehet pihenni, nem szabad, nincs idő, az ember érzi, tudja, hogy talpon kell lenni. Az a fegyver a mindenünk, az élet, a halál. Milyen félelmes és örvendetes a szuronyok fénye. Milyen öröm, mikor a mi tűzereink gránátjai repülnek, mikor a rajvonalon a mi fegyvereink ropogása a félelmebb. Milyen is az ember. Vágyik sok ellent halva, feküdni látni. Ugy dobantja a szívverése: nekünk ne legyen veszteségünk. Soha nem látja a többit,

kik jobbról balról vannak . . . s minden jelzés nélkül néha segítjük a küzdelem lefolyását. Valami a levegőben, a szívben, az érzésben úgy diktálja azt.

Éjjel-nappali szolgálat van; a eszima a lábamon, a ruhát sem vettem le; az álom néha lopva kerül a szemre; azért a katonára néha álmosabb, mint éhesebb. Ez a háború.

Ennek a világnak egyetlen kellemes oldala, mikor a dekungba megjő a posta. Az éjjel kaptam püspök atyám kedves lapját, ledülök a vizes szalmára s ott olvasom gyertyafénynél a lelkéből fakadott vizsgálató, erősítő sorokat. Végtelen megörültem azoknak s kellemes meleg emlékek elevenednek föl. A gyertya csillárrá vedlett, a Deckung a kis szeminariumma nőtt, látom püspök atyám fényes szemüvegét, az íróasztalnál görnyedő alakját, mosolyog valami józú levélen. Amott a diákok keféletésére várnak. Szeretnék közöttük lenni, szent misét hallgatni.

Oly közel van itt az Isten, olyan olcsó a halál. Elalszom. De a telefonista beszél, jelentések repülnek, Kelet korrespondál Nyugattal, szél, vihar, sőtétben világító fények lövelnek, fegyverropogás. A kiáradt szakállas férfiarokk baljóslatuan integetnek, eltűnik az álom s minden — s nem marad semmi, csak — a háború.

V. Gy.

— **Március 15. Csíkszeredán** a márciusi napok emlékére a róm. kath. plebánia-templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen az összes hatóságok is megjelentek. Dél előtt a polgári leányiskola növendékei, délután pedig a r. k. főgimn. Önképzőköré ünnepelte meg másoros ünnepség keretében a márciusi nagy napok emlékét. Ez utóbbi helyen az ünnepi beszédet Machovits Árpád önképzőköri elnök mondta. Imets László pályadíjnyertes dolgozatát olvasta fel, Fejér Sándor és Magyar Gerő pedig szavalt. Ezenkívül sikerült ének és zeneszámok voltak. Az ünnepségen nagy közönség volt jelen.

— **A székeiyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium** ifjúságának a lelkigyakorlatokat Szinek Sándor lazarista atya tartotta március 9—11-én. A gondosan vezetett lelkigyakorlatoknak legszebb eredménye egy töredelmes gyónás volt mindegyik ifjú részéről. Március 12—15-ig szintén Szinek Sándor a leány kongregációnak is tartott lelkigyakorlatokat. Adja Isten, hogy a lelkigyakorlatok minden ifjú fogékony lelkére maradandó hatással legyenek!

— **Máriafalváért.** Az Országos Katolikus Szövetség mozgalma, melyet a felült felső vidéken egy község építése érdekében indított, a legszebb reményekre biztató sikerrel halad előre. Egyesek, testületek, iskolák, egyéni adományozások és gyűjtések útján igyekeznek ezt a célt minél hatályosabban előmozdítani, azonkívül a katolikus egyesületek országsszerte ünnepségeket rendeznek annak javára. Legutóbb a Nyitrai Kath. Kőr egyik házi estélyének jövedelméből egy harmad részt, 400 koronát juttatott erre a célra.

— **A hadiárvákért.** Az Orsz. Kath. Szövetség hadi özevény és árva mozgalma újabbán ismét erőteljes lépéssel haladt előre. A kibocsátott országos felhívás mindenfelé élénk visszhangot keltett és már is számos helyről érkeztek adományok erre a célra. Ezek közül kiemeljük azt, hogy Csernoch János bíboros hereceprimás, az északamerikai South-River és Roosevelt rk. hitközségek magyar híveinek a háborúval sújtott magyar testvérek támogatására küldött 1000 koronás adomány felét a hadiárvák számára adta.

Hajdu Tibor dr. pannonhalmi főpap 10.000 koronás adománnyal járult az Orsz. Kath. Szövetség eme mozgalmanak előmozdításához. Mint igazán példátadó áldozatkészséget emeljük ki Makay Lajos segédlelkész, adminisztrátor 700 koronás adományát. Az erre a célra rendezett ünnepségek között említésre méltó, hogy Rostly Anna énektanárnőnek növendékeivel szűk keretben tartott házi hangverseny 424 kor. 70 fillért jövedelmezett.

— **Egy tanár háborús alapítványa.** Asbót József Viktor dr. minoritarendi áldozópap és kézdívársárhelyi főgimn. tanár 1000 k.t. tett le alapítványul a világháborúval járó nagy nemzeti erőfeszítés emlékének a kézdívársárhelyi főgimnázium körében való megörökítésére. Az alapítvány rendelkezéseivel az alapító azt a célt jelölte meg, hogy kamatját évenként egy olyan jöviseletű és szorgalmas gimnáziumi tanuló kapja, akinek apja vagy más fenntartója a háborúban elesett. Évek múltával pedig,

amikor már ilyen hadiárvák már nem lesznek, egy olyan tanuló fog illetni az alapítvány évi kamata, akit a tanártestület a legméltóbbnak ítél. A nemes, hazafias gondolkodásra valló szép alapítvány minden dicséretnél szebben bizonyítja, hogy a magyar tanárság egyes tagjai nemcsak hirdetik az áldozatkészséget, hanem akinek tehetségében áll, gyakorolja is. Mi csak szerencsét tudunk kívánni Asbót József dr. tanárnak derék elhatározásához. Vajha mások is minél nagyobb számmal követnék a szép példát!

— **A Gyulafehérvári Patronage Egyesület** f. hó 12-én tartott közgyűlésén dr. Borzsoy Béla ur egyesület alelnökének és nem elnökének választotta meg. Lapunk mult számában ezt tévesen közöltük, tehát most utólagosan helyreigazítjuk.

— **Halálozás.** Jakab Antal, a csik-somlyói gimn. rendes tanára, életének 64., nyugalomba vonulásának 5-ik évében f. év március hó 19-én a szentségek által megtisztult felkét visszaadta Teremtőjének. Hült porait 22-én kísértük ki a csik-somlyói plebánia templom kerítésébe és lelki üdvéért a szentmiseáldozatot ugyanakkor ajánltuk fel a Mindenhatónak.

Harminc évig volt a kath. magyar nevelés és oktatás buzgó apostola. A hivatásos tanár és felejtethetlen jó barát emlékét kegyelettel őrizzük.

IRODALOM.

— „**Ne sirj!**” **Evangeliumi vigasztalások.** Irta Nagy Gyula káptalandombi lelkész, a „Dunántúli Hírlap” felelős szerkesztője Győr. Ebben a szomorú világban mindenki vár egy vigasztaló szót. Ezt a vigasztalást nyújtja a fenti könyv, az Úr Jézus szavaival, példájával és kegyelmével. A síró anyáknak egy igen igen nagy megnyugvást fog hozni e könyvecske, mely 1 koronáért a szerzőnél kapható.

A Szociális Missziótársulat kiadásában megjelent könyvek jegyzéke.

Prohászka: Elmékedések az Evangéliumról; vászonk. ára: 8K.—
börk. aranybet. ára 12K.—
börköt. vörösm. ára 11K.—

Prohászka: Rorate coeli, zöld vászonk. ára . . . 2K.—

Prohászka: Gloria in excelsis vk. 2K.—
Jordán partjáról Táboregyig; ára: 3K.—
Táboregyigtől Bethániáig;
ára vászonk. . . . 2K. 20
A pünkösdi lélek . . . 1K.60

A túlvilág tornácaiban; 1K.40

Foerster: Az élet művészete :füzött
ára 3K., vászonköt. 4K.30

Foerster: Élet és jellem: füzve 3K.20
vászonkötésben . . . 4K.50

A Keresztény Nő. Folyóirat ált. egyesületi lap, kiadó és laptulajdonos a Sz.M.t. Előfizetési ára egész évre . . . 2K.—

Ezen kiadványok állandóan raktáron

vannak és beszerezhetők a PÜSPÖKI

LYCEUMI NYOMDÁNÁL

Gyulafehérvárt.

Gyulafehérvárt.

Használjunk hadisegély postabélyeget!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— **Olasz A.** Szamosujvár. A tudósítást köszönjük. Örülünk a komoly munkának. Mások is szívesen látunk.

— **Sebesült katona.** A községi előjáróság útján kérje. Az ezred parancsnokságához kell beadni. Elfogadják.

— **Érdeklődő.** Előfizetőink száma gyarapodik. Azonban a gyarapodás nem elég gyors. Legalább 500 új előfizető kellene. Akkor azonnal nekivágnánk. Így csak türelemmel és kitartással haladunk lépésről lépésre.

— **Gaál K.** Hajdudorog. Hogy kerül Ön Hajdudorogra? Reméljük nem marad ott sokáig. Azt úgy tudjuk, hogy nem mentik fel.

— **Kiss Sándor.** Orlát. Az ottani papírgyár tudomásunk szerint régi papirt nem dolgoz fel. Más gyárak régi papirt is felszoktak dolgozni, ebből azonban csak kevésbé finom papirt lehet előállítani.

— **Haynal J.** Budapest. Gyulafehérvár környéke jó bortermelő vidék. Itt van a híres Rózsamál. A szomszédban van Celná. Különböző az erdélyi hegyalja elismert bortermelő vidék.

— **Szekely J. Medgyes.** Sokszoros bocsánatot kérünk. Eddig a lap Nagyszébenbe járt, onnan a posta visszahozta, mert „cimzett elköltözött”. A címzés ismét csak Szébenbe tévedt. Újból visszajött a lap. Reméljük most már rendesen kapja lapunkat. Még egyszer szíves elnézést kérünk a nem szándékos tévedésért.

— **Kicsid G.** Zetelaka. A tudósítást köszönjük. Igen ügyesen eltalálja a hírek összeállítását, hogy sem túlzás, sem fogatkozás nincs bennük. A jó kívánságokat köszönettel vettük, további támogatását kérjük.

— **Fejérváry M. Ábel J.** Köszönet a szíves tudósításért.

— **Szlávik F.** A fáradhatlan és ügyes tudósítónknak legyen szabad e helyen is őszinte köszönetünket kifejeznünk.

— **Haditudósító.** Budapest. A csomagolást — sajnos nem én végeztem. Levelére levélben fogok válaszolni. A béke feltételek között az én részemről szerepel az is, hogy Ön gyakrabban írjon. Különböző nincs pardon.

A gyakori szentáldozás terjesztése igen örvedetes és annál szebb, hogy az egész család annak szolgálatába szegődött. Szíves üdv.

— **Tóslor L.** Megkésve érkezett, mivel a szombati ünnep miatt már szerdán kellett a szerkesztést lezárunk.

**Kéziratokat vissza nem adunk .
Névtelen levelekre nem válaszolunk.**

Szám: 3273—1916.

kig.

HIRDETMÉNY!

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy honvédelmi m. kir. Miniszter Úrnak 48545-24—916 sz. alatt a cs. és kir. hadtengerészeti akadémiába való felvétel tárgyában kibocsátott pályázati hirdetménye a városi tanács kiadóhivatalában közszemlére kitétetett, hol azt érdeklődők a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsától, 1916. március 12.

Dr. Roska Miklós polgármester.

Egyházi nyomtatványok jegyzéke.

A főtisztelendő papság becses figyelmébe ajánlja raktárát következő nyomtatványok- és cikkekben:

Januári Relációk.

- I. sz. Reláció** Apographa et tabellaris conspectus Matricularum. rsz. 365.
II. sz. Reláció: Kegyescélú adományok. rsz. 366.
II. sz. Reláció: U. ez. részére. rsz. 367.
III. sz. Reláció. Az elmúlt évben tett új alapítványokról rsz. 368.
IV. sz. Reláció. Az elmúlt évben szerzett új ingatlanokról. rsz. 369.

Februári Relációk:

- V. Reláció.** Ehez tartoznak:
 1. Pénztári napló, küli, rsz. 370, ive 6f. ugyanaz beliv. rsz. 370b. ive 6f.
 2. Rovatos kimutatás az egyház jövedelmező alaptökeiről kül- és beliv rsz. 371 k. és 371 b. ive 8f.
 3. Letár, kül- és beliv rsz. 372, 372b. 8f.
 4. Kimutatás az év végén vagyoni állapotról kül- és beliv rsz. 374-b. 10f.
VI. Reláció. Nyugdíjalap, kisegítőalap részére szóló befizetések, rsz. 375 6f. (Csak esperesek részére.)

Márciusban Reláció nincsen előírva.

Áprilisi Reláció.

- VII. Reláció.** Papi húsvéti lelkigyakorlatokról szóló jelentés, rsz. 376. 6f. (Csak esperesek részére.)

Májusban Reláció nincsen előírva.

Juniusi Relációk.

- VIII. Reláció:** Első áldozásról s a húsvéti időben végzett gyónásokról szóló kimutatás. Rsz. 377.
VIII. Reláció: (U. e. részére, rsz. 378.)
IX. Reláció: Tavaszi koronagyűlés jegyzőkönyve. rsz. 379. (Csak esperesek részére.)

Juliusi Relációk.

- X. Reláció:** Iskol. szóló jelentés. rsz. 380.
XI. Reláció: Hitoktat. szóló jel. rsz. 381.
XI. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 382.

Augusztusi Reláció.

- XII. Reláció:** Kath. egyesületekről szóló jelentés. rsz. 383.
XII. Reláció: U. e. esperesek r. rsz. 384.

Kaphatók: a Püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

Szeptemberi Reláció.

- XIII. Reláció:** Plebániái schematismusi adatok. rsz. 385.
XIV. Reláció: Szerzetesházak schem. adatok. (Csak háziönökök r. rsz. 386.)
Novemberi Reláció.
XV. Reláció: Őszi koronagyűlés jzvk. Csak esperesek r. rsz. 387.

Decemberi Reláció.

- XVI. Reláció:** Főesperesi látogatásról szóló jelentés. (Csak esp. r. rsz. 388.)
 Minden egyes Reláció nyomtatvány ára rendes viszonyok között 6 fillér, most azonban, a papir, nyersanyag és munkabér emelése folytán 8 fillérre kellett emelnünk.

Különléte egyházi nyomtatványok:

- Matricula Baptisatorum.** Bel és külliv. rsz. 389 b. és 389 k.
Matricula Confirmandi. rsz. 390
Matricula Copulatorum. rsz. 391.
Eljegyzési anyakönyv. (Liber Sponsalium.) (Magyar ny.) rsz. 392.
Matricula Conversorum. rsz. 393.
Matricula Apostatorum. rsz. 394.
Matricula Defunctorum. rsz. 395.
Matricula Mixta Matrimonia. rsz. 396.
 A csupán polgári házasságot kötöttek anyakönyve. rsz. 397.
Ügyviteli napló. 1 old. 10 tétel.) rsz. 398.
 Fentti nyomtatványoknak ive 10 f.
Extractum Baptisat. drb. 4 f. rsz. 399.
Extr. Copulatorum. drb. 4 f. rsz. 400.
Extr. Defunctorum. drb. 4 f. rsz. 402.
Bérmátási lap. 100. drb. 1.60 f. rsz. 402.
Hirdetési bizonyítvány. drb. 2 f. rsz. 403.
Idegen jegyesekről szóló értesítvény. drbja. 2 fillér. rsz. 404.
Kötelezvény. (Kisebb tókeről.) (3 f.) 405.
Kötelezvény. (Bekebelezésre.) (3 f.) 406.
Szt. mise után végzendő ima. (10 f.) 407.
Háziáldás, a ház és családnak Jakab apostol szerint való lelki megáldás. 38×51 cm. nagyságú tablau, a Fájdalmas Szűz és sok Szentek képeivel ellátva. Fekete nyomásban. (Színezve 2 kor.-val drágább.) ára: példányonként 60 f.
 Pecsétyomó rézből, 4-6 kor.

Ügyes, megbízható, fiatal vagy idősebb
MOLNÁRT KERESÉK

saját malmomba hosszab időre. Jelentkez azonnal felvételük. E lapolvasóit kérem, hogy alkalmas egyének figyelmét szíveskedjenek alábbi címre irányítani.
 3-3 Wagner Sámuel, Nagyszében.

Fényképészeti cikkek!
 gyári árban kaphatók!
Schäser Ferencz
 o könyvkereskedésében Gyulafehérvárt. o

Megbízható kath. cég!

A pécsi országos kiállításon
 arany éremmel kitüntetve.

Ruzsinszky Béla
 oltárépítő
PECS, Tábor-utca 4. sz.

11*12-26

Géperőre berendezett müintézetében olcsón készít bemutatót rajzok szerint oltárt, szószéket, padokat stb. Szállít teljes templomberendezést és elvállal régi oltár és szószék aranyozását és szobrok színezését.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
 egyházi ruha és reverenda szabó
PECS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák pluvialék velumok, baldachinok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készítettetek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!
 Személyesen is megjelenek.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapítottat 1838.

GYÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpítszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ó keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból

a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

A szerkesztésért felelős: Péter Antal.

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc)

Gyulafehérvárt.